

Nr 16

Utlåtande i anledning av väckta motioner om utredning rörande riksdagsledamöternas bostadsfråga i Stockholm.

I två inom riksdagen väckta, till bankoutskottet hänvisade likalydande motioner, nr 149 i första kammaren av herr *Aspling* och nr 177 i andra kammaren av herr *Svensson* i Ljungskile, har föreslagits att riksdagen måtte uppdraga åt riksgäldsfullmäktige att i samverkan med Stockholms stad utreda hur bostadsfrågan för riksdagens ledamöter skall kunna ordnas på ett tillfredsställande sätt samt vidare att vederbörande utskott som behandlar motionen måtte närmare ange utredningsuppdragets innebörd och omfattning.

Beträffande motiveringen för detta yrkande hänvisas till motion II: 177.

Över motionerna har yttrande inhämtats från *fullmäktige i riksgäldskontoret* som anfört följande.

Några delade meningar torde icke behöva råda angående angelägenheten av att riksdagsledamöterna i erforderlig utsträckning beredes lämpliga arbetslokaler i eller utanför riksdagshuset liksom ej heller i fråga om önskvärdheten av att de riksdagsledamöter, som har sin hemort utanför Stockholm, får möjlighet att ordna sin bostadsfråga under riksdagssessionerna på ett tillfredsställande sätt. I båda dessa hänseenden föreligger för närvarande påtagliga brister, vilket är ägnat att försvåra riksdagsledamöternas arbete. Såsom motionärerna framhåller kan emellertid någon väsentlig förändring inom själva riksdagshuset i fråga om bättre arbetsmöjligheter icke åstadkommas annat än i samband med en genomgripande ombyggnad, vilken i sin tur är betingad av statsmakternas ställningstagande till frågan om en övergång till enkammarssystem. I avvaktan härpå upptas nu i motionerna närmast frågan om förbättrade bostadsförhållanden för riksdagsledamöter under riksdagssessionerna.

Fullmäktige, som funnit starka skäl tala för en utredning i ämnet, tillstyrker motionärernas förslag härom och är för sin del beredda att medverka vid en sådan utredning. Denna torde, såsom motionärerna jämväl ifrågasatt, lämpligen böra ske i samverkan med Stockholms stad, bl. a. med hänsyn till att en tillfredsställande lösning av föreliggande spörsmål kan visa sig möjlig att åstadkomma i anslutning till den nu aktuella saneringen av fastigheter i Gamla stan. Det är nämligen ett önskemål, att riksdagsledamöter erhåller bostäder, som är centralt belägna i förhållande till riksdagshuset.

Vad angår utredningsuppdragets innebörd och omfattning anser fullmäktige, att viss försiktighet bör iakttagas vid målsättningen, bl. a. med tanke på att ett eventuellt enkammarssystem torde komma att reducera antalet riksdagsmän och därmed det erforderliga antalet bostäder. Dessa torde böra inrättas så, att de jämväl kan erbjuda riksdagsledamöterna rimliga arbetsmöjligheter. I övrigt synes den av motionärerna framkastade tanken på inrättandet av ett riksdagshotell böra av utredningen ägnas särskild uppmärksamhet.

samhet med hänsyn till de många fördelar, denna bostadsform skulle kunna erbjuda riksdagsledamöterna, vilka inom hotellets ram skulle kunna erhålla den service i olika hänseenden, även i fråga om måltider, som av dem skäligen kan påkallas. Även ur vissa andra synpunkter skulle ett riksdags-hotell kunna vara till fördel. Under tid mellan riksdagssessionerna skulle nämligen hotellets utrymmen, helt och delvis, kunna upplåtas till konferenser eller dyl. samt för turiständamål, inom vilka områden det f. n. råder en kännbar lokalbrist. Samtidigt skulle ett värdefullt bidrag till finansieringsfrågans lösning kunna erhållas. Även andra möjligheter att ordna riksdagsledamöternas bostadsförhållanden på lämpligt sätt bör emellertid självfallet av utredningen prövas, med beaktande särskilt av kostnadsfrågan.

Under återopande av det anförda får fullmäktige hemställa, att bankoutskottet måtte uppdraga åt fullmäktige att utreda riksdagsledamöternas bostadsfråga i Stockholm i huvudsaklig överensstämmelse med vad fullmäktige i det föregående anfört.

Utskottet

Den av motionärerna påtalade svårigheten för riksdagsledamöter, som har sin hemort utanför Stockholm, att få lämpliga bostäder i Stockholm under riksdagstiden är väl omvittnad. Med hänsyn till de speciella betingelser, under vilka riksdagsledamöterna har att arbeta och de särskilda behov i fråga om bostad som därav föranleds anser utskottet, att den föreslagna utredningen väl förtjänar att komma till stånd. Utredningsuppdraget bör lämpligen anförtros fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka i sitt tillstyrkande yttrande över motionärernas förslag förklarar sig beredda att medverka vid en sådan utredning. Utskottet anser att det i stort sett bör överlämnas åt fullmäktige att förutsättningslöst forma och avgränsa utredningsarbetet. Utskottet vill dock rikta uppmärksamheten på vissa problem som särskilt synes böra beaktas.

För att erhålla en fastare grund för konkreta förslag om hur bostadsfrågan för riksdagsledamöterna lämpligen kan ordnas torde det gälla att i första hand söka skapa en klarare bild av riksdagsledamöternas behov och önskemål i detta avseende. Genom att inhämta riksdagsledamöternas uppfattning om vari olägenheterna med de nuvarande förhållandena främst består, kan en viss vägledning erhållas. Värdefullt vore om jämsides därmed kunde klargöras vilka olika önskemål som ledamöterna anser främst böra beaktas vid strävandena att uppnå en förbättring av bostadsförhållandena, därvid önskemålen förväntas bli avvägda mot det egna intresset av att de blivande hyreskostnaderna skall kunna hållas inom skäliga gränser.

Vid bedömningen av behoven bör även beaktas de ändrade förutsättningar, som kan komma att följa av författningsutredningens arbete. Ett eventuellt ändrat ledamotsantal får således betydelse för uppskattningen av bostadsbehovet storlek. En ifrågasatt övergång till enkammersystem med de möjligheter till en ändrad disposition av riksdagshusets lokaler, som i så fall öppnar sig, återverkar på bedömningen av de arbetsutrymmen som kan böra anknytas till bostäderna. Utskottet vill här även erinra om att frågan

huruvida viss service, såsom beträffande måltider, bör anordnas i anslutning till bostäderna inte gärna kan bedömas utan beaktande av de anordningar av detta slag som finnes inom riksdagshuset.

Då erfarenheter från utlandet torde vara av värde för bedömningen av frågans olika aspekter torde jämväl upplysningar därom böra inhämtas. Särskilt torde de lösningar av riksdagsledamöternas bostadsfråga som prövats i Norge vara av intresse i detta sammanhang.

Vad som framkommer vid den nu berörda kartläggningen bör tjäna till ledning för en inventering och undersökning av möjligheterna att tillgodose de diskuterade behoven och önskemålen. Att därvid, såsom föreslagits i motionerna och i fullmäktiges i riksgäldskontoret yttrande, en samverkan etableras med Stockholms stad finner utskottet lämpligt. Med hänsyn till att utredningen enligt utskottets mening bör vara förutsättningslös bör inventeringen inte vara bunden till det framförda förslaget om ett riksdagshotell utan även avse andra lösningar, exempelvis insprängda lägenheter.

Resultaten av inventeringen kan lämpligen sammanfattas i ett angivande av de vägar efter vilka en lösning är att söka. Även om arbetet med utformningen av en mera detaljerad lösning bör anstå, torde likväl redan på detta stadium en ungefärlig uppskattning av kostnaderna för olika alternativ böra göras.

Åberopande det ovan anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen med bifall till motionerna I: 149 och II: 177 måtte uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att efter av utskottet angivna riktlinjer utreda riksdagsledamöternas bostadsfråga.

Stockholm den 21 mars 1961

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Fahlander, Schmidt, Aspling, Ståhle, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson och Torsten Mattsson;

från andra kammaren: herrar Andersson i Ronneby, Boija, Regnéll*, Hansson i Önnarp, fru Renström-Ingénäs, herrar Lindahl, Larsson i Umeå* och fru Lindekvist.

* Ej närvarande vid justeringen.